

Trosolwg Athro

CYFLWYNIAD I'R COMPASSIONATE CLASS

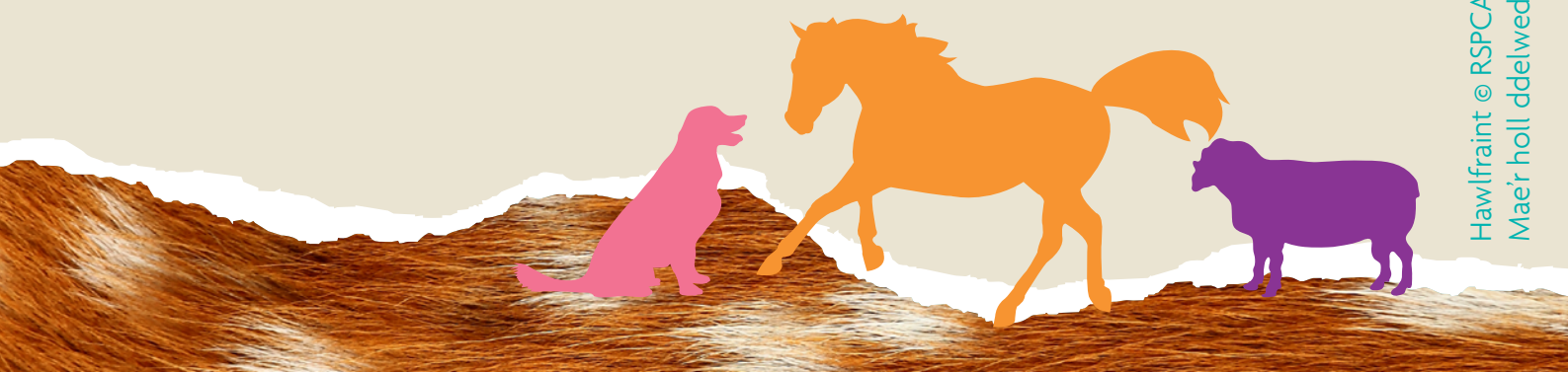
Mae'r Compassionate Class yn brosiect arloesol newydd gan yr RSPCA, yn annog plant i ddatblygu tosturi ac empathi trwy lens lles anifeiliaid.

Trwy gyfres o weithgareddau wedi eu harwain gan ymholiadau, bydd plant yn ystyried beth mae'n ei olygu i fod yn dosturiol, deall anghenion gwahanol fathau o anifeiliaid, a chydweithio i ddatblygu eu sgiliau a gwerthoedd.

Gallwch ddewis o ddetholiad o sesiynau yn ffocysu ar anifeiliaid anwes, anifeiliaid gwyllt ac anifeiliaid fferm, oll yn arwain at greu darn creadigol o waith, fel ffilm, gwaith celf, albwm lluniau neu gyflwyniad, sy'n arddangos eich taith i fod yn Compassionate Class.

Mae gweithgareddau Compassionate Class wedi eu datblygu gydag addysgwyr i ddarparu ffordd i gyflawni'r cwricwlwm ABChI/ABCh a phynciau craidd eraill, a chefnogi eich ysgol i hyrwyddo addysg ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol. Am ragor o fanylion ar sut mae'r gweithgareddau yn dilyn y cwricwlwm gweler tudalen naw.

Mae cynllun Compassionate Class yn rhan o fenter 'GenerationKind' yr RSPCA. Dyma gyfres o raglenni arloesol sy'n anelu at feithrin a meithrin gwerthoedd caredigrwydd a thosturi tuag at anifeiliaid ym mhennau plant a phobl ifainc heddiw. Trwy wneud hyn, gallwn ni greu cymdeithas y dyfodol sydd wir yn garedig i anifeiliaid.

Sut mae'r Compassionate Class yn Gweithio

1 GOSOD Y CEFNDIR

Cychwynnch y prosiect trwy wylio'r ffilm ragarweiniol, a chyflwyno'r cysyniadau o dosturi ac anghenion anifeiliaid.

2 CANFYDDIAD

Dewiswch ddau weithgaredd canfyddiad o ddewislen o bedwar, oll wedi eu lansio gydag ysgogiad cyffrous a chwestiynau archwilio allweddol i ennyn trafodaeth a gwrs.

Daw pob sesiwn gyda gweithgareddau estyniad awgrymedig i ymestyn y plant ac arddangos beth maent wedi ei ddysgu.

FI YW DY ANIFAIL ANWES ROBOT

Sut mae anghenion anifail anwes robot yn cymharu i anifail anwes go iawn?

ARWYR ANIFEILAIDD?

Sut mae anifeiliaid yn helpu pobl? A all anifail fod yn arwr?

PLAN(ED) B

Pam ddylen ni gael tosturi tuag at anifeiliaid gwyllt a'r blaned?

RHYDDID IARD Y FFERM

Sut allwn ni ddiwallu anghenion anifeiliaid fferm?

Sut mae'r Compassionate Class yn Gweithio parhad...

3 EIRIOLAETH

45
MUNUD
- 1 AWR

I arddangos a chyfnerthu dysgu'r sesiynau darganfod, dewiswch weithgaredd eirioli fydd yn rhoi'r dasg i ddisgyblion o hyrwyddo lles anifeiliaid mewn modd creadigol a llawn dychymyg. Bydd allbynnau gan eich dosbarth yn cael eu cynnwys mewn cystadleuaeth sy'n rhoi cyfle i'ch disgyblion ennill gwobrau gwych a chael eu coronni yn 'RSPCA's Most Compassionate Class' y flwyddyn.

Gellir dod o hyd i'r gweithgareddau eirioli ar ddiwedd y Nodiadau athro ar gyfer pob gweithgaredd Canfyddiad yn ein hadnoddau ar-lein. Er enghraifft, ar ôl cwblhau gweithgaredd canfyddiad 'Fi Yw Dy Anifail Anwes Robot', rydyn ni'n argymell:

- **Robot Cydymaith** – Dylunio robot cydymaith ar gyfer eich anifail anwes
- **Mabwysiadu Bod Dynol** – Pa fath o berchennog byddai anifail anwes eisiau byw ag ef?

I weld pob un o'r adnoddau sydd ar gael, ewch i: rspca.org.uk/ccresources. I gael y budd gorau o'r rhaglen, rydym yn argymell eich bod chi'n lawrlwytho'r adnoddau i gyfrifiadur i sicrhau bod yr elfen ryngweithiol ar ei gorau ac er mwyn arbed gwaith eich dosbarth.

Y GYSTADLEUAETH

Wedi ei gynllunio i fod yn brosiect hyblyg, ysgogol wedi ei ledaenu ar draws pedair i bum awr o'ch amser gwersi yn ystod Tymhorau'r Hydref a'r Gwanwyn, mae'r Compassionate Class yn dod i ben gydag allbwn creadigol gan eich disgyblion sy'n gallu cael ei gynnwys mewn cystadleuaeth genedlaethol i ganfod RSPCA's Most Compassionate Class. Byddwch yn cael eich cynnwys mewn categori rhanbarthol gan gyhoeddi'r enillwyr yn ystod Tymor yr Haf. I weld beth allai eich dosbarth ennill ac i ddarllen ein Hamodau a Thelerau, ewch i: rspca.org.uk/cccompetition

Nid mentor codi arian yw'r Compassionate Class fodd bynnag, os oes gennych chi unrhyw syniadau codi arian ar gyfer eich ysgol chi, ewch i: rspca.org.uk/ccfundraise

Dysgu wedi'i arwain gan holi

BETH YW DYSGU A ARWEINIR GAN YMHOLIAD?

Mae'r gweithgareddau Compassionate Class wedi eu cynllunio i annog dysgu a arweinir gan ymholiad. Mae hyn yn wahanol i gynlluniau gwersi arferol, trwy ofyn i blant lunio cwestiynau yn seiliedig ar ysgogiad ac yna tywys ymchwiliad athronyddol o bwnc. Bydd disgyblion yn meithrin sgiliau fel gwranddo, datrys problemau, cydweithredu a meddwl yn feirniadol.

ARWAIN TRAFODAETHAU YN Y DOSBARTH

Gall plant ymateb i ysgogiad neu gwestiwn trwy gyflwyno cwestiwn arall neu gynnig barn neu awgrym. Esboniwch nad oes ateb cywir neu anghywir i bob cwestiwn, defnyddiwch gwestiynau agored fel y rhai isod i ennyn ymatebion pellach.

- Beth fyddai'n newid hyn?
- Beth wyt ti'n ei olygu gyda?
- Pa dystiolaeth sydd gen ti i gefnogi dy syniad?
- Ydi hynny'n digwydd pob tro?
- Ydi hynny'n newid dy farn?
- All unrhyw un roi enghraifft sy'n profi/gwrthbrofi hynny?
- Sut wyt ti'n gwybod fod hynny'n wir?
- Oes yna adegau pan fydd hi'n fwy/llai...?
- A oes gwahaniaeth rhwng y ddau beth yma?
- A oes yna'r fath beth â....?
- Ydi hynny'n dy ddarbwylllo di...pam/pam ddim?
- All di weld unrhyw broblemau gyda'r syniad yna?

Creu amgylchedd dysgu diogel

BETH YW AMGYLCHEDD DYSGU DIOGEL?

Gall siarad am les anifeiliad fod yn bwnc sensitif ar gyfer pobl ifainc. Mae'n bosibl y byddan nhw'n poeni oherwydd eu dewisiadau personol, diwylliannol neu grefyddol e.e. bod yn llysfwytäwr, peidio â bwyta cigoedd penodol, neu wedi colli anifail anwes neu wedi bod yn dyst i achos o greulondeb tuag at anifail. Er mwyn lleihau'r tebygolrwydd y bydd pobl ifanc yn dioddef o straen, gofid neu bryder, mae'n bwysig eich bod chi'n creu amgylchedd dysgu diogel a sicrhau eich bod chi'n effro i unrhyw unigolion yn eich sesiynau Compassionate Class sy'n arbennig o agored i niwed. Mae modd defnyddio'r canllawiau isod i sicrhau eich bod chi'n gosod ffiniau diogel wrth ddefnyddio adnoddau Compassionate Class.

SEFYDLU'R RHEOLAU:

- Sicrhewch eich bod chi'n sefydlu rheolau sylfaenol sy'n adlewyrchu polisiau ehangach yr ysgol mewn perthynas â diogelu a'ch bod chi yn gweithio o fewn y canllawiau yma bob amser
- Esboniwch yn glir nad oes modd i chi gadw rhai pethau'n gyfrinachol oherwydd rhesymau diogelu ac atgoffwch y plant o'r gweithdrefnau diogelu sydd ar waith yn yr ysgol

Dyma rai enghreifftiau o reolau:

- ✓ **Dull anfeirniadol** – bydd y dull yma'n sicrhau bod y plant yn ymwybodol na fydd neb yn barnu nac yn gwneud hwyl o unrhyw un yn y dosbarth, er eu bod yn anghytuno â barn disgybl arall
- ✓ **Hawl i basio** – tra bo cyfraniad y plentyn yn bwysig, esboniwch yn glir nad oes raid i blant ateb cwestiwn neu gymryd rhan mewn gweithgaredd os nad ydyn nhw eisiau
- ✓ **Peidiwch â gwneud unrhyw ragdybiaethau** – eglurwch na fydd unrhyw ragdybiaethau'n cael eu gwneud am gredoau, ymddygiadau, profiadau neu deimladau pobl; dylai plant wrando ar a pharchu'i gilydd
- ✓ **Iaith addas** – peidiwch â defnyddio iaith sarhaus neu iaith a fydd tarfu ar blant eraill

SEFYDLU'R RHEOLAU: PARHAD...

- ✓ **Cadwch y drafodaeth yn yr ystafell ddosbarth** – sicrhewch fod y plant yn deall bod yr hyn sy'n cael ei drafod yn yr ystafell ddosbarth yn aros yn yr ystafell ddosbarth a fyddwn ni ddim yn rhannu ein profiadau personol ein hunain na phrofiadau ein ffrindiau
- ✓ **Gonestrwydd** – anogwch y plant i siarad mewn modd agored ac onest, ond sicrhewch eu bod nhw'n deall na fydd y sesiwn yn canolbwyntio ar eu bywydau personol nac yn eu rhoi nhw mewn helynt

Mae gwaith ymchwil gan y PSHE Association yn dangos bod rheolau ar eu gorau mewn

- ✓ Wedi'u hysgrifennu gan ddefnyddio geiriau'r plant
- ✓ Wedi'u harddangos yn yr ystafell ddosbarth
- ✓ Wedi'u monitro gan y plant eu hunain
- ✓ Wedi'u gweithredu'n gyson gan yr athro yn ogystal â'r plant, heb unrhyw eithriad

ARGYMHELLION AR GYFER CEFNOGI PLANT YN YSTOD GWERSI:

Er mwyn sefydlu amgylchedd dysgu diogel, mae'n arfer da i:

- Gynnwys ABChI a iechyd emosiynol ac addysg llesiant yn rhan o'r dull ysgol gyfan er mwyn cefnogi lles y disgybl a meithrin ethos cadarnhaol a pharchus o fewn yr ysgol
- Rhoi cyfleoedd i'r plant ofyn cwestiynau yn ddienw, gan ddefnyddio Blwch Cwestiynau neu Faged 'Gofynnwch i Ni', er enghraifft. Mae hyn yn galluogi'r plant i ofyn y cwestiynau sy'n peri pryder iddyn nhw, heb orfod gwneud hynny o flaen eu cyfoedion
- Cynnig cyfleoedd i ddisgyblion drafod materion mewn grwpiau bach neu 1:1 yn ogystal â rhannu barn â'r dosbarth; gall hyn helpu rhai plant i deimlo'n fwy hyderus
- Darparu gwybodaeth gytbwys gan gynnwys amrywiaeth o safbwyntiau gwahanol i helpu'r disgyblion i greu eu barn eu hunain (gan esbonio'n glir nad yw ymddygiad fel gwahaniaethu a bwlio yn dderbyniol mewn unrhyw ffurf ac mewn unrhyw achos)

ARGYMHELLION AR GYFER CEFNOGI PLANT YN YSTOD GWERSI: PARHAD...

- Bod yn effro i anghenion a phrofiadau plant unigol sydd efallai wedi cael profiad uniongyrchol o rai o'r materion sy'n cael eu trafod, a bod yn sensitif iddyn nhw
- Dadbersonoli trafodaethau trwy ddefnyddio technegau ymddieithrio, megis straeon, chwarae rôl, creu senario gan ddefnyddio sefyllfaoedd go iawn ond gyda chymeriadau ffuglennol a straeon ac ati er mwyn osgoi sefyllfa ble mae plant yn trafod eu profiadau'u hunain

PLANT SY'N AGORED I NIWED:

- Sicrhewch eich bod chi wedi nodi'r materion personol penodol gallai'r plant eu cael cyn cychwyn y sesiwn
- Sicrhewch eich bod chi'n effro i unrhyw brofiadau plant unigol a all eu gwneud yn sensitif neu'n agored i niwed yng nghyd-destun pynciau penodol
- Ymgysylltwch â pholisi diogelu eich ysgol ymlaen llaw a rhannu manylion y wers gyda staff bugeiliol neu les perthnasol ymlaen llaw
- Ystyriwch unrhyw newidiadau mewn cynlluniau seddi/gwaith grŵp/gwaith pâr y gallai fod angen eu gwneud i alluogi plant sy'n agored i niwed i ymgysylltu'n fwy effeithiol
- Atgoffwch y plant o'r cymorth bugeiliol sydd ar gael yn yr ysgol
- Esboniwch eich bod ar gael ar ddiwedd y wers i unrhyw un sy'n dymuno siarad ymhellach

Cynorthwyo plant sydd â SEND

AWGRYMIADAU I ATHRAWON

Yn ogystal â'r canllawiau 'Amgylchedd Dysgu Diogel' a amlinellir uchod, gall yr awgrymiadau canlynol gynnig rhagor o gymorth i blant sydd â SEND:

- Byddwch yn bositif trwy gydol gweithgareddau, gan helpu i ddatblygu hunan-barch wrth gyflwyno pwnc newydd
- Canmolwch gamau bach a byddwch yn benodol â'ch canmoliaeth, "Rwy'n hoff iawn o'r ffordd rwyd ti'n..."
- Cyfeiriwch at ddisgyblion yn bersonol trwy ddefnyddio eu henw - efallai na fyddant yn sylwi bod 'pawb' yn eu cynnwys hwy
- Defnyddiwch awgrymiadau gweledol a chyfarwyddiadau a darparwch gyfleoedd ar gyfer gweithgareddau ymarferol pryd bynnag y gallwch chi
- Anogwch amser i blant archwilio ac atgyfnerthu yr hyn byddant yn ei ddysgu trwy chwarae rhan
- Sicrhewch bod cyn lleied ag y bod modd o 'amser siarad yr athro' a dewch â'r pwnc yn fyw trwy gysylltu hynny â'u profiadau pan fydd hynny'n bosibl
- Darperwch gymorth un ac un neu â chyfradd lai, os a phan fydd hynny'n bosibl
- Lleihewch nifer y dewisiadau - mae cynnig dau weithgaredd yn ffordd dda o gynnig dewis i blant heb iddynt deimlo eu bod wedi'u gorlethu. Yn achos rhai plant, efallai mai rhoi un dasg yn unig iddynt fydd y strategaeth orau
- Amrywiwch faint o amser a dreulir yn gwneud tasg a chyflymder sesiynau o'r rhai a awgrymir. Efallai y byddwch chi'n dymuno rhannu'r wers yn rannau byr i gynorthwyo â chanolbwyntio
- Defnyddiwch restrau gwirio i ddisgyblion weithio ohonynt i ddatblygu annibyniaeth a rhowch eiriau neu ymadroddion allweddol iddynt y gallant eu hychwanegu at eu gwaith

GWEITHGAREDDAU EIRIOLAETH WEDI'U HADDASU

Mae'r gweithgareddau eiriolaeth wedi'u cynllunio'n hyblyg a gellir eu cwblhau ym mha bynnag ffordd fyddai'n gweddu orau i anghenion eich disgyblion yn eich tyb chi. Efallai yr hoffech chi ddewis y gweithgaredd eirioli ymlaen llaw ar gyfer disgyblion sydd â SEND, fel y gall gweithgareddau a chymorth arwain tuag at hyn.

Anogir creadigrwydd yn fawr â'r gweithgareddau hyn i ennyn diddordeb ac ysgogi eich disgyblion yng ngwir ystyr y gair a gallwch chi ddefnyddio pa bynnag gyfrwng y maent yn teimlo'n hyderus yn ei ddefnyddio.

Mae syniadau ychwanegol sydd wedi'u teilwra'n fwy penodol ar gyfer disgyblion sydd â SEND yn cynnwys:

- Gall disgyblion ddefnyddio cyfrifiaduron neu gyfrifiaduron llechen i greu delweddau, diagramau, cyflwyniadau, delweddau symudol, cerddoriaeth ac ati.
- Gwnewch recordiad sain o ddisgyblion - gellir ychwanegu hwn at ddelweddau maent wedi'u creu neu eu troi'n destun i gyd-fynd â collages, paentiadau, cerfluniau, darluniau ac ati.
- Dyluniwch stribedi comig i helpu disgyblion i strwythuro eu gwaith heb yr angen am destun gormodol
- Gall disgyblion wneud recordiad gweledol yn null adroddiad newyddion neu raglen ddogfen (er enghraifft: gohebydd 'yn y stiwdio' neu 'ynghudd', cyflwynydd sioe sgwrsio ac ati)
- Defnyddiwch offerynnau i greu synau neu gerddoriaeth sy'n ymwneud â'r hyn maent wedi'i ddysgu
- Tynnwch luniau o'r disgyblion yn ymchwilio ac yn chwarae rhan gan ddefnyddio eitemau go iawn yn y dosbarth (er enghraifft: bod yn arolygydd RSPCA, yn ffermwr neu'n berchennog anifail anwes). Ychwanegwch swigod siarad yn cynnwys y pethau y byddant yn eu dweud wrth iddynt archwilio i ddangos cyd-destun a dealltwriaeth.

BLE GELLIR CANFOD RHAGOR O ADNODDAU

Gan wybod cryfderau a galluoedd y disgyblion yn eich dosbarth, efallai y gwnewch chi benderfynu bod angen rhagor o wahaniaethu yn achos rhai o'r gweithgareddau.

Ar gyfer pob sesiwn yn y prosiect hwn, cynhwysir adnoddau amgen ar gyfer disgyblion sydd â SEND. Gellir canfod y rhain ar ôl y gweithgareddau estynedig yn y Nodiadau i Athrawon ynghylch pob gweithgaredd darganfod.

Ynglŷn â'r RSPCA

Mae'r Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA) yn elusen yn gweithredu yng Nghymru a Lloegr sy'n hyrwyddo lles anifeiliaid. Wedi ei sefydlu yn 1824, dyma'r sefydliad lles anifeiliaid mwyaf a hynaf yn y byd. Gweledigaeth yr RSPCA yw byw mewn byd ble mae pob anifail wedi ei barchu a thrin ag urddas.

Trwy gydol y Pecyn Athro hwn, rydym wedi cynnwys dolenni i wybodaeth ddefnyddiol i ddarparu gwybodaeth am les anifeiliaid i chi a'ch disgyblion i gwblhau'r gweithgareddau. Am ragor o wybodaeth, ewch i:
rspca.org.uk/adviceandwelfare.

Mae RSPCA Education yn cynnig llu o adnoddau ar-lein, yn cynnwys cynlluniau gwersi sy'n gysylltiedig i gwricwla Cymru a Lloegr, adnoddau rhyngweithiol a chylchlythyr i roi gwybod i chi am gynnwys newydd. I weld hyn oll a mwy, ewch i:
education.rspca.org.uk/education/home

Sut mae'r Compassionate Class yn cefnogi'r cwricwlwm

LLOEGR: RHAGLEN ASTUDIO ADDYSG ABCHI

Thema Graidd 3 - Byw yn y Byd Ehangach:

• **Dylai bod gan y disgyblion gyfle i ddysgu...**

- ✓ **CA1:** L3. Bod gan bobl a phethau byw eraill hawliau ac mae gan bawb gyfrifoldebau o ran diogelu'r hawliau hynny
- ✓ **CA2:** L7. Bod gyda nhw fathau gwahanol o gyfrifoldebau, hawliau a dyletswyddau yn y cartref, yn yr ysgol, yn y gymuned a thuag at yr amgylchedd

CYMRU: RHAGLEN ASTUDIO ADDYSG ABCHI

Thema - Iechyd a Lles Emosiynol:

• **Dylai bod gan y disgyblion gyfle i ddysgu...**

- ✓ **CA2:** Ymddwyn mewn modd sensitif tuag at deimladau pobl eraill a deall ystod eu teimladau a'u hemosiynau eu hunain ac eraill

Thema - Datblygu Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang

• **Dylai bod gan y disgyblion gyfle i ddysgu...**

- ✓ **CA2:** Ddeall sut gall yr amgylchedd gael ei effeithio gan y penderfyniadau rydyn ni'n eu gwneud, yn unigol a gyda'n gilydd